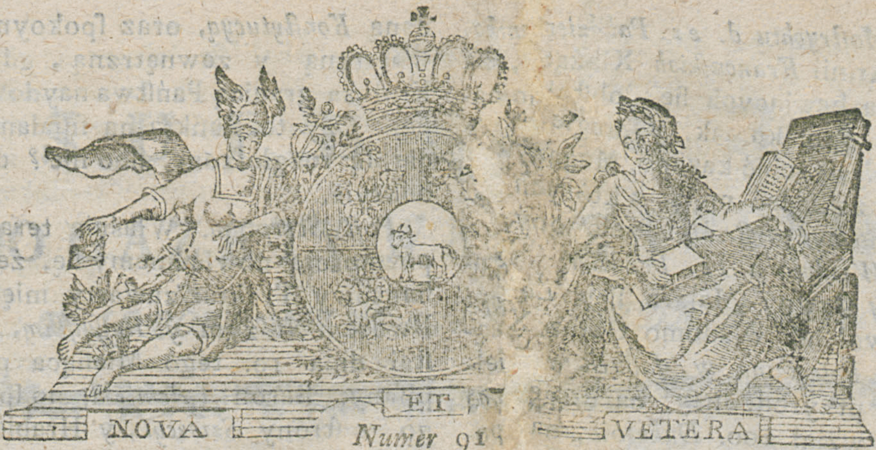

Numer 91

GAZETA WARSZAWSKA

W SOBOTĘ DNIA 12. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy d. 12. Listopada.

SESSYA SEYMOWA CCCCXCII.

Dnia 8. Listopada.

Po Zagaieniu Sessyi Seymowey przez JP. Marszałka Konf: Kor: czytał JP. *Sekretarz* Seymowy Proiekt Deklaracyi względem niektórych Artykułów ściągaiących się do *Kommissyi Skarbowey* od *Deputacyi Konstytucyjney* podany. Wielorakie nad tym Proiektem JJ. PP. Seymuiący w Głosach swoich czynili uwagi; po nastąpionych potym niektórych odmianach y poprawach, nakoniec cały Proiekt iednomyślnością w Prawo przemienionym został.

Sessyą Solwowano na Czwartek następuiący, na godzinę 10. to iest na dzień 10. Listopada.

Nowe Prawo o Kandydatach do Magistratur na przeszłey Sessyi zapadłe, w tych iest słowach:

Każdy Seymik Elekcyiny Poselski, po odbytym wyborze Posłów, obowiązany będzie każdemu żądaiącemu z Obywatelów Wdztwa swego, Ziemi, lub Powiatu, z Stanu Rycerskiego, iedynie Cywilnego, Possessyą, zdolność y stopień podług Prawa maiącemu dać zaświadczenie na żądanie iego, za którym ten zapisywyać się mocen będzie do przyszłego wyboru na Seymie na Kandydata do Magistratur Rządowych, do których się poda, to iest do Kommissyi bądź Policyiney, bądź Skarbowey, bądz Woyskowey Obcyga Narodow, albo Sądow Assessorskich Koronnych czy Litewskich. Takowe zaświadczenie Wdztwa, Ziemi, lub Powiatu, Obywatele maiący podawać się za Kandydatow do Laski będą, a z pomiędzy nich Prowincyonalne Sessye podług Prawa o Seymie wybierać maią. W którym to wybiorze przekonanie Posłow wiązanym być nie może; y wybor Obywatela zaświadczenie maiącego z którego kolwiek bądz Seymiku, zostawiamy każdemu Posłowi wolny, oraz z kończących funkcye swoie (ieżeli się który z nich do Laski poda *respective* Magistratury, w którey zasiadał) Wolność zupełną wybierania zostawuiemy bez zaświadczenia Seymikowego.

Z Mastrychtu d. 22. Paźdz [illegible] *ka.* Dla Armii *Francuskich* Xią[illegible] za granicą bawiących się, obs[illegible] no tu 600. kulbak, y drug[illegible] w *Leodyum* robić kazano. Ma[illegible] także zakładać maią, z któ[illegible] den ma być w *Reckheim* zał[illegible]

Z Wiednia d. 12. Październ[illegible] [illegible]u-teyszy sławny Malarz Pan [illegible]*npi* malował iak wiadomo Obr[illegible] [illegible]ią-żęcia *Potemkina* w *Jassach* [illegible] [illegible]iel-kości przyrodzoney; na dr[illegible] [illegible]o *Jass* wziął 200. *Dukatow*, [illegible] [illegible]Po-wrót z *Jass* do *Wiednia* wziął dru-gie *Dukatow* 200. Od malowania zaś, wziął 1000. *Dukatow*.

Wypis z Listu z Sztokolmu d. 21. Paździer: Dnia 17. tego Miesiąca, ostatecznie iuż ułożono u Hrabiego *de Wachtmeister Ultimatum* mię-dzy Dworem Naszym [illegible] względem pewnych [illegible] przez obadwa Dwory [illegible] sobą ugodzonych. Kommissarzami z strony *Szwedzkiey* byli Hrabia *de Wachtmeister, Sekretarz Stanu Frank*, Generał Leytnant Baron *Taube*, y Pan *de Hackanson*. Z Strony *Rossyiskiey* przytomny był Hrabia *de Stackelberg*. Właściwe Artykuły tegoż *Ultimatum* z pewnością ieszcze wiadome nie są. Tym czasem iednak głoszą, że Dwor *Rossyiski* 12,000. Ludzi Woyska, y 300,000. *Rublow* iako *Subsidia*, w pewnym razie, za granicę Państwa przystawi do tych mieysc, które Król wyznaczy; tudzież, że tenże Dwór *Rossyiski* zagwarantuie nową przez Króla dnia 3. Kwietnia Roku 1789. daną *Konstytucyą*, oraz spokoyność wnętrzną y zewnętrzną, gdyby Król za granicą Państwa naydowałsię. Czy te Punkta na fundamencie są rozgłoszone, albo nie? czas odkryie.

Post Scriptum. Właśnie teraz z pewnością dowiaduiemy się, że Aliansowy Traktat zawarty między Dworem Naszym y *Rossyiskim*, został dnia 19. tego Miesiąca podpisany. Baron *d'Armfeldt* podpisał go z strony *Szwecyi*, y Hrabia *de Stackelberg* z strony. *Rossyi*

Wypis z Listu z Kopenhagi d. 25. Paździer: Z *Sztokolmu* donoszą, że między *Rossyą* y *Szwecyą* zawarto Konwencyą za stroną *Francuskich* Xiążąt. Y u naszego Ministra *Interessow Zagranicznych* wielokrotnie iuż Ministrowie *Rossyiski, Hiszpański,* y [illegible] kie Dwor[illegible] przedsięwziąć kroki postanowi[illegible] Na co odpowiedziano: iż należy wprzód zaczekać, co za Sentymenta Dwór Cesarski w tey okoliczności oświadczyć zechce.

Z Paryża d. 21. Paździer: Z Miasta *Maubeuge* donoszą, że gdy Kommissarze tam przybyli na zweryfikowanie Jnwentarza y Argenteryi tameczney Dam *Szlacheckich Kapituły*, udali się na ten koniec z Urzędnikami Municypalnemi razem do Kościoła *Kanoniczek*, niegodziwie barzo od Ludu zostali przyiętemi. Pogłoskę tam puszczono, iakoby Kommissarze chcieli Skrzynię z

Numer 91.

SUPLEMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W SOBOTĘ DNIA 12. LISTOPADA R. 1791.

Z Warszawy dnia 12. Listopada.

SESSYA SEYMOWA CCCCXCIII. *Dnia 10. Listopada.*

Po Zagieniu Sessyi przez JP. Marszałka Konf: Koron: zabierali JJ. PP. Seymuiący Głosy, w ktorych oswiadczali potrzebę iaknaypręcszego pomnożenia Dochodów Skarbu Publicznego. Radzili więc, ażeby przed wszystkiemi innemi Proiektami, Proiekt o Przedaży *Starostw* podług opinii JX. *Ossowskiego* był wzięty do Decyzyi. Dowodzono wieloliczne pożytki dla całego Kraiu wypaść mogące z przedaży *Krolewszczyzn* na wieczność.

A że niektorzy żądali y tego, ażeby *Ekonomie* do Stołu Krolewskiego należące, podobnym sposobem sprzedane były; Król Jmć w swym Głosie oświadczył, iż lubo też Dobra *Ekonomiczne* Dwóch Millionów spełna nie czynią, wszelako chętnie na to zezwala, ażeby od Dwóch Millionów Grosz 10. do Skarbu Publicznego był wypłacany; co zaś do przedaży Dobr *Ekonomicznych* wyraził, iż z większym pożytkiem dla Kraiu będzie, ieżeli te Dobra nienaruszenie przy Królach zostaną, zwłaszcza gdy przyszły Król *Polski*, Sławny w całey *Europie* z swoiego Gospodarstwa, do wydobycia darów Natury z Ziemi, swoiego przyłoży starania. *Radził* przytym, ażeby daiąc czas *Deputacyi Konst:* do ułożenia Proiektu dokładnego o *Starostwach*, Sessya na Poniedziałek solwowaną została; co y nastąpiło za zgodą powszechną, iż Sessyą Solwowano na Poniedziałek następuiący, to iest na dzień 14. Listopada.

Cześnikostwo *Żytomirskie*, po dobrowolnym złożeniu JP. Alexandra *Zukowskiego*, JP. Anto: Jozefo: *Omiecińskiemu* Kommissarzowi Cywil: Woysko: Powiatu *Owruckiego*; Cześnikostwo Ziemi *Wieluńskiey* po śmierci JP. Felixa *Niemoiewskiego*, JP. Hippolitowi *Masłowskiemu* Łowczemu teyże Ziemi; Łowiectwo po nim, JP. Jgna: *Skorzewskiemu* Kommissa: Cywil: Woysk: teyże Ziemi, są konferowane.

Z Zytomirza d. 23. Paźdz: JX. Ant: *de Wedel Tuczyński Kapica*, Professor Wymowy Szkoł Akademickich *Zyto:* 13. Rok w samym tym Wydziale publiczną chwalebnie y przykładnie w Edukacyi Młodzi usługę czyniący, w dzień Uroczystości *S. Jana Kantego* w Kościele tuteyszym Po-*Jezuickim* przed Nieszporami w obecności JJ. PP. Kommissarzow Cywilno-Woyskowych Powiatu *Kiiow:* y *Zytomier:* oraz wielu innych Dystyngwowanych Gości, miał z powszechnym Słuchaczów ukontentowaniem Mowę, w którey gruntownie dowodził, iak wielka iest potrzeba oświecenia rozumu, y kształcenia serca młodych *Polaków*, rosnących na Obywatelów Wolnego Narodu.

Z Londynu dnia 21. Pazdzier. Kommissarze z *Hiszpanii* nie dopiero iuż tu przybyli na ugodzenie się z naszemi Kommissarzami o tę pieniężną kwotę, iaka od *Hiszpanow* ma być zapłacona *Angielskim* Właścicielom Okrętów w nadgrodę doznanego dawniey w *Nutka-*

Sund uſzkodzenia, lecz do tego czasu nie mogli ſię ieſzcze ugodzić z ſobą. Przyczyna tey przewłoki ma być ta iedyna, że wſpomnieni Właściciele Okrętów pretendowaną ſwoię ſzkodę tak wyſoko otaxowali, iak gdyby Okręty uszkodzone przez *Hiſzpanow*, były z liczby naywiękſzych Okrętów Kupieckich z naybogatſzemi ładunkami do *Oſt-Indyi* Handluiących.

Emigracye z ſtron Pułnocnych *Szkocyi*, y z Wyſp pobliżſzych, dotąd ieſzcze nie uſtaią. Dziwna ieſt cale rzecz, iak to *Rząd Angielski*, żadnego zgoła nieczyni kroku do ulżenia choć w czymkolwiek tylko, niedoli biednych owych ludzi, ażeby niebyli w potrzebie opuſzczenia Oyczyzny ſwoiey. Donoszą z *Glasgow*, że na dniu 9. tego Mieſiąca, przybył do *Greenock* Okręt w barzo ſkołatanym y uſzkodzonym ſtanie. Okręt ten, dążąc do *Ameryki*, iuż był upłynął około 100. mil Morſkich drogi ku ſwemu przeznaczeniu. W tym nagle od ſzturmu zarwany, wſzyſtkie niemal ſwe utracił Maſzty. Kapitan Okrętowy widząc ſię w niemożności kontynuowania dalay ſwoiey drogi, przymuſzony zoſtał wrócić ſię nazad y do naybliżſzego Portu przylądować. Na tym Okręcie naydowało ſię 350. Osòb Płci oboiey z wielą dziećmi, które z Wyſpy *Skye* przy *Szkockich* brzegach leżącey, y z innych Wysp pobliżſzych chciały udać ſię do *Ameryki*, y w *Karolinie Pułnocney* osiеść. Groza była y patrzyć na tych biednych ludzi, którzy w ciaſnym obrębie Okrętu zapakowani, przez ſzturm do Oyczyzny ſwey zagnani nazad, w żałoſnym nader wſzyſtkich niemal do życia potrzeb niedoſtatku naydowaliſię.

Poſtyliona, który Walizę z Liſtami miał zawieść do *Cambridge*, nie dawno na drodze przytrzymano, związano, y Walizę, w którey było więcey niż 5,000. *Funtow Szter:* w Wexlach y w Papierach Bankowych, mu zabrano. Łupiescy ci na bliſkim polu otworzyli wſzyſtkie Liſty, wyieli z nich Wexle y Papiery Bankowe, a co im ſię na nic nie zdało, podłożyli pod ſtos kamieni. Przez negocyowanie niektòrych z tych zabranych Wexlòw, odkryto tych Złodzieiòw, y w Areſzcie osadzono. Są to ludzie, którzy tu w *Londynie* Domy y Gospodarſtwa ſwoie utrzymuią, przyſtoynie barzo odziani chodzą, y któż wie, iak dawno iuż oni z łupieſtwa żyią. Zamiar ich mianowicie w tym czaſie obrocony był na Walizę Pocztową do *Cambridge*, gdyż domyślali ſię nie bez fundamentu, że po odprawionych właśnie, Gonitwach Końſkich w *Newmarket*, dobre tam Summy w Wexlach naydować ſię muſzą, względem poczynionych Zakładów.

Z Wiednia d. 22. Paździer: Potwierdza ſię teraz, cośmy donieśli

dawniey o przychylnych cale Sentymentach Jmperatorowey *Rossyiskiey* ku Xiążętom *Francuskim* za granicą bawiącym się. Dwa Milliony *Rublow* przez Monarchinią posłane Xiążętom namienionym, nie małym zaiste przychylności tey dowodem były. Poźnieysze Listy z *Peterzburga* pisane, (gdy Królewskie przyięcie *Konstytucyi*, iuż wiadome było tamże,) donoszą, że Jmperatorowa Jeymć zupełnie polegaiąc na Listach odebranych od Cesarza Jmci z *Włoch*, po zaszłym aresztowaniu Króla, ten krok iawny uczyniła, iż przy Xiążętach *Francuskich* własnego Ministra swego w osobie Hrabiego *de Romanzow* akkredytowała; wreszcie Monarchinią mocno zadziwia ta oziębłość, którą względem tego Jnteressu postrzega u swoich Aliantów, y naostatku nakłania Cesarza Jmci, ażeby przy pierwszych swoich trwaiąc Rezolucyach, nie odstąpił od nich.

Negocyatorowie *Francuskich* Emigrantów krzątaią się tu nadzwyczaynie; ukazuią się oni bez konkurrencyi Posła *Francuskiego* u Dworu w Mundurach *Francuskiey* Szlachty, y z białemi kokardami. Teraz właśnie Xiążęta *de Polignac*, *Richelieu*, *Laval*, y wielu innych dystyngwowanych Panów *Francuskich* nayduie się u nas.

Wypis z Listu z Sztokolmu dnia 25. Pazdziernika. We Czwartek posłano Kuryera z *Traktatem Aliansu* podpisanym na dniu 19. tego Miesiąca w *Drottningholm* do *Peterzburga*, dla Ratyfikacyi Jmperatorowey *Rossyiskiey*. Skoro Ratyfikacya ta (naydaley za trzy Niedziele tu spodziewana) przyidzie; wtedy Artykuły Traktatu rzeczonego, z większą dokładnością nam znaiome będą. Tymczasem zapewniaią teraz, iż ten nowy Traktat, na fundamencie Traktatu w R. 1745. między *Szwecyą* y *Rossyą* zawartego, iest zasadzony; że w przypadku iakowey napaści, sukkursować się wzaiemnie 12,000. Ludzi, y 8. Okrętami Woien: obiecano; że *Szwecya* przez lat 8. corok 300,000. *Rublow*, iako *Subsidia*, odbierać będzie &c. &c.

Francuski Baron *d'Eskars*, od *Francuskich* Xiążąt z *Koblenz* tu przysłany, coraz ieszcze u Dworu bywa, y prezentuie nieiako Ministra od owego czasu, iak Pan *Gossin*, rezyduiący tu *Francuski Chargé d'Affaires*, u Dworu niemoże pokazać się. Doszły iuż do *Sztokolmu* Listy z *Wiednia*, ściągaiące się do *Francuskich* Jnteressów; ale z strony *Szwedzkiey*, żadnych ieszcze Listów, tyczących się *Francuskiego* Królewskiego przyięcia Konstytucyi, do *Paryża* nazad nie posłano. Pan *Gossin*, który chciał List Króla *Francuskiego* (donoszący o swoim przyięciu Konstytucyi,) oddać Dworowi naszemu, z tymże Listem został odprawiony, y Listu tego nie przyięto. Pogłoska także utrzymuie się dotąd, że Król Jmć nasz, y Jmperatorowa *Rossyiska*,

Xiążętom *Francuſkim* za granicą bawiącym ſię, dzielny dadzą ſukkurs dla przywrócenia nazad Władzy Królowi *Francuſkiemu* przynależney, chociaż o tym żadney nie ma być wzmianki w Traktacie Aliansu nowo zawartego.

Pan *Gahn*, Sekretarz w Departamencie Skarbowym, z podróży ſwoiey do *Włoch* odprawioney iuż powrócił. Podróż ta, nietylko w celu Operacyi Skarbowych, ale też w zamiarze *Jntereſſow Francuſkick* była odprawiona.

Przy dziſieyſzey Gazecie rozdaie ſię *Addytament*, zawieraiący dalſzy ciąg Nowey *Konſtytucyi* pod Tytułem: *Urządzenie Sądów Mieyſkich y Aſseſoryi.*

Doniesienia z Warszawy dnia 12. Liſtopada Roku 1791.

W Księgarni *Gröllowſkiey* w Marywilu, znayduie ſię Kalendarz dokładny Goſpodarſki ułożony podług ſtylu Gregoryańkiego y Ruſkiego na Rok Pańſki 1792. dla Króleſtwa Polſkiego y W. X. Litew: wyrachowany, zawieraiący w ſobie oprócz 12. Mieſięcy: Chronologii y Zaćmieniach (1) Rodopa. (2) O korze drzewa Anguſtury doświadczenia Doktora Simmons wciągnione w Dziennik Medycyny Londyńſkiey. Tłomaczenie Antoniego Szaſtra, Doktora Medycyny. (3) Dodatek o Topoli. (4) O Wierzbach. (5) Naypryncypalnieyſze Jarmarki w Koronie, w Litwie, y w Pruſiech podług Alfabetu ułożony, in 4to Zł. 1. (2) Kalendarz Scienny na R: 1792. z uwiadomieniem odchodzącey y przychodzącey Poczty, cena gr: 24. (3) Warſchauer Comtoir Kalender auf das Schalt Fahr 1792. gr: 24.

Na mocy Rezolucyi Urzędu Radzieckiego Miaſta *Skaryszewa* przy *Pradze* ſytuowanego, Dworek Sł: Andrz: *Reszki* Kowala iuż taxowany, a wartość z taxy okazaną długami iuż przewyżſzoną maiący, na dniu 21. tego Mieſiąca Licytowanym będzie w Kancellaryi wyżey wſpomnionego Urzędu przed Szl: Ławnikami, a pierwſzy termin Konkursu dnia 22. Mieſiąca dopiero wſpomnionego przypada.

Dnia 8. 9bra we Wtorek w wieczór o godzinie 6. uciekła dziewczyna ukradſzy wiele rzeczy, nazwiſkiem *Zofia*, maiąca lat 18. wzroſtu małego, twarzy okrągłey, nieco oſpowatey, czarne byſtre oczy, brwi pociągławe niſkiego czoła, włoſy czarne nieco prętko mówiąca, w kaftaniku baiowym popielatym ſtarym, w ſpodnicy kartunowey z falbaną dzierganą w muſzki wyſzywaną, na głowie Chuſtka mieniona ſtara włoſy na czole po Angielſku ścięte maiąca. Upraſzaią aby za doſtrzeżeniem oddaną zoſtała do Pałacu *Borchowſkiego* na *Miodowey Ulicy*, a przyſtawca w nagrodę Czerw: Złoty doſtanie.

W Kamienicy P. *Mynkenbeka* na Rogu *Przedmieścia Krakow*: naprzeciwko Statuy *Zygmunta* w Magazynie Pana Ludwika *Fietta* y Kompanii, ſą Koperſztychy rożne *Angielſkie, Francuſkie* &c: czarne y w kolorach, nayſławnieyſzych Mayſtrów, z pierwſzych Exemplarzow. Ma także Kſiążki różne barzo rzadkie y oſobliwe, iako to: (1) Voyage Pittoreſque de la France en 9. Vol: Czerw: Zło: 135. (2) Voyage Pittoreſque de Naple & Sicile en 5. Vol: Czer: Zł: 85. (3) Voyage Pittoresque de la Suiſſe en 2. Vol: Czer: Zł: 60. Zwyż wyrażone Kſiążki ſą pełne barzo dobrze zrobionych Koperſztychow, nayciekawſzych Proſpektow z ich opiſaniem.

Pewny Cudzoziemiec Kapłan, dobrze urodzony, który zwiedził *Niemcy Włochy*, *Francyą, Anglią, Hiszpanią, Roſsyą &c*: poſiadaiący rożne ięzyki, mianowicie *Niemiecki, Łaciński, Francuſki, Włoſki*, rozumieiący też cokolwiek y ięzyk Polſki, przybył do *Warszawy*, y radby mieć mieyſce przy iakim Państwie na Urzędzie Sekretarza, lub Kapelana, albolitéż Guwernera, niekoniecznie w *Warszawie*, ale y na innych mieyſcach. O iego mieſzkaniu dowiedzieć ſię można w tuteyszey Drukarni *Dufurowſkiey*.

Ciałem Swiętey *Adelgundy* Patronki Miasta zabrać y uprowadzić. Lud zgromadził się zatym licznie, mocą wysadził drzwi do Kościoła y przymusił Kommissarzów do wydania sobie Ciała Swiętey *Adelgundy*. Xiądz Pleban musiał potym z Processyą przybyć, owo Ciało przyiąć, y do Kościoła swego przy uderzeniu we wszystkie dzwony zaprowadzić. A że to działo się w nocy, Obywatele zatym wszyscy musieli illuminować Domy swoie. Nazaiutrz Lud domagał się wszelkich sreber z Kościoła Kanoniczek, dla Kościoła Farnego; y na to żądanie Ludu pozwolono. Lecz gdy Lud nieprzestaiąc na tym, coraz więcey a więcey domagać się zaczął, nawet ażeby wszystkie skassowane Kościoły Miasta y Klasztory nazad znowu były przywrócone, wtedy Municypalność mocy kazała przeciwko Ludowi użyć, y tak Lud rosprószono.

Z Rzymu d. 8. Paździer: Dnia 4. tego Miesiąca, *Papież* po słabości swoiey, pierwszy raz z Pałacu wyiechał. Król *Neapolitański* nominował Xiążęcia *de Riario* na swego Ministra przy Dworze *Rzymskim*.

Xiąże *Braschi* kupił dla siebie wiadomy Medal z Portretem *Cagliostra*. Medal ten osadzony iest 17. Brylantami, z których ieden waży 7. Granów, y na 1,700. *Szkudow* iest otaxowany.

Z Hagi d. 25. Paździer: Rzecz iest teraz pewna, że w *Akwisgranie* rozpocznie się Kongres względem *Francuskich* interessow.

Z Paryża d. 21. Paździer: Na Sessyach *Narod: Zgromadzenia* dnia 17. 18. 19. tego Miesiąca, nic nie zaszło tak ważnego, coby wiadomość Publiczności Zaguaniczney szczególnie interessować mogło. Na Sessyi d. 20. żwawe były zatargi o *Emigracye* z *Kraiu*. Domagano się z iedney strony wyznaczenia kary na tych, którzy z Kraiu wynoszą się; drudzy znowu utrzymywali, że gdy *Konstytucya* pozwala każdemu wyiachać za Granicę, wolność w tey mierze ścieśniona być nie powinna. Po wielu w tey materyi Głosach *pro* y *contra* oświadczonych, nic ieszcze o *Emigracyach* ostatecznie nie stanęło.

W *St: Domingo* ustały rozruchy, y spokoyność wróciła się. Zgromadzenie Kolonialne uznało tam, że do *Narodow: Zgromadzenia* należy stanowienie o Jnteressach Politycznyzh y Handlowych, które łączą Osadę tameczną z *Francyą*, według Remonstracyi tey, którą rzeczona Osada w tey mierze *Narodowemu Zgromadzeniu* poda.

Kommissarze z *St: Domingo* mieli w Niedzielę u Króla Audyencyą. Mowa zaś przy tey okazyi od nich miana do Króla, do Królowey, y do *Delfina*, w pochlebnych barzo wyrazach dla Monarchy była ułożona.

Powiadaią, że trwoga przed zdarzeniami, które grożą Monarchii,

nakłoniła 15. *Deputowanych* z przeszłego *Narodowego Zgromadzenia* do radzenia o sobie wcześnie y udania się do *Dunkierki*, a ztamtdą puszczenia się daley Okrętem do *Ameryki Pulnocney*.

Departament *Paryski* kazał otworzyć sześć Kościołów, w których *Katolicy Nie-Konstytucyini* to iest *Nieprzysięgli*, mogą swoie Nabożeństwo odprawować. Kościoły te nayduią się wszystkie na Przedmieściu *S. Jakuba*. Y tak, zaczyna się przecie *Tolerancya* dla tey *Religii*, kt... do tychczas była we *Francyi* Panuiąca.

W *Montpellier* znowu były zamieszania między Kapłanami *Nieprzysięgłemi* y *Przysięgłemi*, ale zamieszania te iuż są ułożone.

W Mieście *Bureau*, w *Artezyi*, Ochotnicy z Gwardyi *Paryskiey* wiele Excessów popełnili, spalili Portret Króla y Herby na Ratuszu.

Listy Królewskie, ieden pierwey nieco do Officerów Morskiego Woyska pisany, drugi teraz do Officerów Lądowego Woyska wydany z wspomnioną iuż w Gazecie Proklamacyą, zamiest wstrzymania dalszych Emigracyi z Kraiu (ktorego celem są wydane) barziey ieszcze, iak się zdaie, y iak sam skutek pokazuie, też Emigracye przyśpieszaią. Codziennie dochodzi nas wiadomość, że do nieuwierzenia wielka liczba Mieszkańców rzuca Kray, a uchodzi za granicę. Zawczora 30. Ludzi młodych wyiechało konno z Stolicy tuteyszey, odzywaiąc się w głos do przytomnych: że do *Koblenz* iadą. Lud zbywaiąc ich żartem, dobrey im podroży życzył. W nocy z dnia 12. na 13. tego Miesiąca Pod-Pułkownik Pierwszego Reymentu Kawaleryi Pan *Vergnettes*, z *Lille* uiechał z swą Małżonką y z troygiem dzieci, zabrawszy z sobą Biały Sztandar. Reyment udał się zatym do Municypalności z prozbą, ażeby mu dano nowy Sztandar z *Farbami Narodu*. W *Nizza* nayduie się 26. *Francuskich* Officerow Morskich, maiących na czele Szefa Eskadry Pana *Morie Castellet*, ktorzy przysięgli trwać wiernemi *Religii*, *Monarchii*, y *Krolowi*. Przestali oni Przysięgę namienioną Kommendantowi *Tulońskiemu*.

Rada Miasta *Paryża* obwieściła, że za uprowiantowaniem Stolicy, naylepsze dyspozycye będą uczynione. W *Paryżu* zyie teraz 700,000. ludzi, którzy codziennie 1,700. worów mąki, wór każdy rachuiąc po 325. Funtów potrzebuią. A że Mieszkańcy pobliższych wiosek, po większey części w *Paryżu* także żyią; zatym na konsumpcyą dzienną rachować trzeba 2,200. worów mąki. Taż Rada wydała do wszystkich Obywatelów Kwestyą, do rezolwowania przed dniem 1. Listopada: ktore sposoby są naylepsze opatrzenia *Paryża* dostatnie w Zboże y w Mąkę?

Numer 91.

ADDYTAMENT
DO GAZETY WARSZAWSKIEY

DNIA 12. LISTOPADA ROKU 1791.

Z Warszawy dnia 12. Listopada. Reszta nowey *Konstytucyi* o URZĄDZENIU SĄDOW MIEYSKICH Y ASSESSORYI.

17mo. Assessorowie dopóty Urząd swóy Sędziowski sprawować będą, dopóki przez nowo obranych Assessorów zmienionemi nie zostaną; Co się zaś tycze czasu i dni odpoczynku, Sąd Assessorski odbywać się nie będzie. 1. Od Dnia dwudziestego trzeciego Grudnia, do Dnia drugiego Stycznia. 2. W dni Zapustne po Niedzieli *Quinquagesima* zwaney, aż do Czwartku wstąpiwszy w Post. 3. Od Wielkiey Srzody, aż do Srzody po Swiętach Wielkonocnych. 4. W Niedzielę i Swięta, tudzież we wszystkie dni Uroczyste Dworu Królewskiego. 5. W dni Czternastego i Ośmnastego Kwietnia, tudzież w dzień trzeci Maia. 6. W dni Obrad Zgromadzenia Mieyscowego i Wydziałowego. 7. W dzień rozpoczęcia się Seymu, Akta Sądu i Kancellarye we wszystkie Dni te maią bydź zamknięte, a od Dnia Pierwszego Czerwca, do Dnia Pierwszego Października, same tylko Sądy Assessorskie ciągle odprawiać się nie będą; Akta zaś i Kancellarye tego Sądu w obec Pisarza Dekretowego i dwóch Sędziów Assessorskich zawsze otwarte bydź maią.

18vo. Każde Zgromadzenie Mieyskie Mieyscowe Cyrkularne, albo ogólne, tudzież każde Zgromadzenie Wydziałowe o swym Dziele całkowitym, z przyłączeniem Autentycznego Aktu Dzieła, Pieczętarzowi w Assessoryi Prezyduiącemu Rapporta przesyłać ma, a to nazaiutrz po ukończonym Dziele. Jeżeliby zaś to Dzieło Zgromadzenia nie odprawiło się podług przepisu Prawa, lub ieżeliby zostało przez kogo zaskarżone, takowe zaskarżenia przesyłane bydź maią przy Rapporcie, a to naypóźniey Dnia szóstego.

19no. Każdy Sąd Mieyski Mieyscowy, lub Cyrkularny i Potoczny, natychmiast Sądowi Assessorskiemu donieść ma do Prezyduiącego Pieczętarza o rozpoczęciu swey Juryzdykcyi, naymniey w dni sześć przy każdey zmianie z Prawa przypadaiącey.

20mo. Każdy Sąd Mieyski Mieyscowy obowiązany iest Prezyduiącemu w Assessoryi dawać Rapporta co Kwartał o osądzonych Sprawach. 1. Wiele Spraw, z których Strony zgodne Dekreta przyięły? 2. Od których nie appellowały? 3. Wiele takich, od których appellowały? 4to. W których Sprawach Appellacya niedopuszczona, a Strony appellowały? 5to. Do którego Sądu Strony appellowały, i w iakiey natury Sprawach? 6to. Jaka iest percepta *Jurium Cancellariæ*, iak nayrychley ułożyć się maiących, tak z Suscepty Extraktów, iako i Sądowych postępków.

21mo. Takowy Rapport dawać iest obowiązany każdy Sąd Appellacyiny Wydziałowy, przysyłaiąc go do Sądu Assessorskiego w sposób takowy: 1. Wiele Spraw, w których Strony zgodzone Dekreta przyięły? 2. Od których, iako przeciwko uciążliwemu Sądowi, poszły do Sądu Assessorskiego, i iak wiele takowych Spraw? iaka iest Percepta *Jurium Cancellariæ*, tak z Suscepty Extraktów, iako i z Sądowych postępków.

22do. Adwokaci Wydziałowi o Elekcyach i rozpoczętych Juryzdykcyach, potym zaś co Kwartał o porządku i postępkach Sądowych, tudzież o Sprawach do nich należących, obo-

wiązani są donosić Adwokatowi Naszemu Generalnemu, przy Sądzie Assessorskim od Nas Króla postanowionemu; Adwokatom zaś Wydziałowym, Syndykowie Miast takież Rapporta czynić maią.

25tio. Wszystkich zaś tych Rapportów porządek i układ Assessorya przepisze; Taż Assessorya będzie obowiązana przepisać wszelkie Formy Tranzakcyi, i postępowania w Sądzie, tudzież obowiązki dla Prokuratorów, Agentów, i innych; którzyby zastępowali Strony, same przez się w Sądach uiechcące staweć.

ROZDZIAŁ II. O Sędziach.

ARTYKUŁ I. O Sędziach *Primæ Instantiæ.* — *1mo.* W Mieście na Cyrkuły nie podzielonym, Wóyt, Burmistrz, Radny Magistratu, y Sędzia Sądu Cywilnego *Primæ Instantiæ*, powinien bydź Possessyonat tego Miasta, w którym Urząd sprawuie, i w Xięgę Possessyonatów wpisany.

2do. W Mieście na Cyrkuły podzielonym, Prezydent, Vice-Prezydent, Radni Magistratu, Wóytowie, Burmistrze, i Sędziowie Cyrkularni *Primæ Instantiæ*, powinni bydź Possessyonatami tego Miasta, i w Xięgę Possessyonatów Mieyskich wpisani, lecz nie koniecznie Possessyonatami tego Cyrkulu, w którym Urząd sprawuią.

3tio. Każdy Sędzia Mieyski *Primæ Instantiæ*, tudzież Sędzia w Magistracie zasiadaiący, tym bardziey Prezyduiący w Sądach rzeczonych, powinien mieć Lat dwadzieścia trzy skończonych wieku swego, powinien mieć maiątek pod rozbiór Wierzycielów nie oddany, y nie ma bydź *Crimine notatus*, lub pod Processem; ma umieć Prawo i Process Kraiowy, niema bydź na żadnym Urzędzie Sądowniczym, lub Wykonawczym Ziemiańskim, tym bardziey nie ma zostawać w aktualney służbie Woyskowey. A ponieważ nie które z tych warunków, wciągu sprawowanych Funkcyi przez Sędziego, mogą bydź nie zachowane, przeto choćby Sędzia, lub Prezyduiący miał te wszystkie przymioty i kondycye, iakich po nim Prawo wymaga, będąc wybranym, a potym w ciągu sprawowania swego Urzędu, którego z nich nie zachował, iako to: gdyby Maiątek swóy poddał pod rozbior Wierzycielów, gdyby o występek Kryminalny do Sądu był pociągnięty, i Sprawa przeciw niemu w Sądzie popierana była, gdyby przyszedł do pomieszania zmysłów, w pierwszych dwóch przypadkach, nie może Urzędu swego sprawować, póki swych Wierzycielów nie zaspokoi, i Maiątku nie oswobodzi, lub póki się z Zarzutu Kryminalnego nie oczyści, w trzecim póki do zdrowia nie przyidzie. Równie Sędzia, lub Prezyduiący w Sądach Mieyskich Mieyscowych Cywilnych, gdyby postąpił na iaki Urząd Sądowniczy, lub Wykonawczy Ziemiański, od Urzędu Sędziego Mieyskiego tym samym odpada.

4to. W iednym Składzie Sądowniczym nie może zasiadać Oyciec i Syn, Teść i Zięć, dway Bracia rodzeni, lub Stryieczni rodzeni.

5to. Prezydentem, Vice-Prezydentem, Wóytem i Burmistrzem bydź nie może, kto wprzód nie był na Mieyskim, lub Ziemiańskim Urzędzie od Elekcyi zawisłym.

6to. Sędzia, lub Prezyduiący w Sądach Mieyscowych, iakieykolwiek one są natury, nie może dłużey Funkcyi swoiey sprawować, tylko przez lat dwa, chybaby przez nową Elekcyą powtórnie był obrany, obrany zaś zrzekać się swego Urzędu, ani go ustępować nie może.

7mo. Urzędnicy Mieyscy Mieyscowi, którego kolwiek bądź Sądu Sędziowie, lub Prezyduiący, w żadnym Sądzie Suspensy brać nie mogą, ale w każdym z Osoby y maiątku swego przez Plenipotentów odpowiadać winni. Wszelako, gdyby potrzeba była wykonania Przysięgi, wszelki Sąd o dopełnienie tey Przysięgi odsyłać ich ma do mieysca, gdzie swóy Urząd sprawuią. Toż Prawo służy Urzędom Wykonawczym Mieyskim Mieyscowym, wszelkim Officyalistom i Sługom Sądowym.

8vo. Każdy Sędzia Mieyski Mieyscowy, bądź Cyrkularny, Burmistrz, Wóyt, tudzież Prezydent, Vice-Prezydent, i Radni, po wybiorze swoim Przysięgę wykonać iest obowiązany w obecności Ludu Mieyskiego, a to na tę Rotę. — „ Ja N. Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Tróycy Swiętey Jedynemu, iż spory między Stronami do Sądu przychodzące, starać się będę z całey możności ugadzać, a ieżelibym Stron do zgody przyprowadzić nie mógł, według Prawa pisanego i według dowodów w Sądzie złożonych, sprawiedliwie sądzić będę, żadney stronie, w sporach Sądowych będącey, rady dawać nie będę, sekretu Izby nie wydam, i w całym ciągu Urzędowania mego, Boga maiąc przed oczyma, podług sumnienia mego, żadnym darem, datkiem, obietnicą, lub nienawiścią nie uwiodę się. Tak mi Panie Boże dopomoż, i niewinna Syna Jego Męka. „

(*Reszta potym.*)